

Poľovnícke zvyky a tradície

Poľovnícky pozdrav:

Už od dávna sa poľovníci na poľovačkách navzájom zdravia pozdravom **Lovu zdar !**

Osobnosť poľovníka

Pretože poľovníctvo je záľuba, ktorá umožňuje poľovníkovi nielen poznanie a pozorovanie prírody, ale pôsobí na jeho city, rozum a srdce. Stručne povedané, poľovník by mal byť poctivý, čestný, slušný, nezištný a ochotný pomôcť. Pri love dodržiavať zásady chovu, ochrany a lovu zveri. Dodržiavať zásady bezpečného zaobchádzania so zbraňou, zachovávať poľovnícke zvyky a tradície, zvyšovať svoje odborné vedomosti. Nepoužívať v nadmernom množstve alkoholické nápoje. Má byť poľovnícky ustrojený podľa účelu akcie, ktorej sa zúčastňuje.

Poľovnícka morálka, etika a disciplína

Poľovnícka morálka je súhrn zásad, upravujúcich jednak vzťahy medzi poľovníkmi navzájom a jednak vzťahy poľovníka k nepoľovníckej spoločnosti. Poľovnícka etika je vzťah poľovníka k poľovníctvu ako takému, vzťah k zveri, prírode, poľovným psom a ku kolegom poľovníkom. Poľovnícka disciplína je uvedomelé a dobrovoľné dodržiavanie písaných aj nepísaných pravidiel, zvykov, tradícií a obyčají. Základnou vlastnosťou ozajstného poľovníka je jeho láska a úcta k prírode, úcta k zveri, neustále zdokonaľovanie si svojich vedomostí o živote zveri, skromnosť a dobrovoľná disciplína týkajúca sa jeho poľovníckeho života. Ozajstného poľovníka nerobí zelené oblečenie a puška cez plece. Pravidlá, ktoré má dodržiavať, patrí strieľať na zver len ak ju bezpečne rozoznal. Neloví matku mláďati. Neloví tam, kde zver počas núdze prikrmuje. Pri postrelení zveri vynaloží maximálne úsilie na jej včasné dohľadanie. Po ulovení dodržiava poľovnícke zvyky a tradície. Pri účasti na spoločnej poľovačke sa bez výhrad riadi pokynmi vedúceho poľovačky. Dodržiava bezpečnosť pri manipulácii so strelnou zbraňou. Na raticovú zver strieľa len vtedy, keď sa presvedčil, že zver na ktorú strieľa je v súlade s údajmi uvedenými v povolenke na poľovačku a bude dodržaná bezpečnosť pri streľbe.

Poľovnícka rovnošata – poľovnícke obliekanie

Oblečenie poľovníka by malo spĺňať kritérium účelnosti a kritérium estetického vzhľadu. Poľovnícke farby sú v odtieňoch zelenej, hnedej a ich kombinácie. Doplnkom by mal byť poľovnícky klobúk. Oblečenie by malo byť z pevných materiálov, kvalitne ušité a malo by vydržať pobyt a činnosť v ťažkých podmienkach a pôsobenie poveternostných vplyvov. Obuv by mala umožňovať tichú a pohodlnú chôdzu. Mala by ochrániť pred zimou a vlhkom. Na spoločných poľovačkách v pohone sa má nosiť voľná oranžová vesta. Rôzne maskáče nie sú vhodné.

Poľovnícke zálomky

Tradícia poľovníckych zálomkov má svoje korene v dávnej minulosti. Poľovnícke zálomky môžeme rozdeliť do troch skupín. **Prvú skupinu** tvorí posledný hryz, posledný zob a strelecký zálomok. **Druhú skupinu** tvoria smútočné zálomky, ktoré sa používajú pri smútočných obradoch. **Tretiu skupinu** tvoria účelové zálomky (nástrelový, stanovištný a pod.), ktoré sa používajú len zriedkavo. Posledný hryz je zálomok odlomený (nie odrezaný) konárik stromu alebo kríka, v okolí ktorého zver zhasla, ktorý vložíme ulovenej zveri do papule. Pri pernatej zveri dáme do zobáka posledný zob. Strelecký zálomok je zálomok jemne namočený do farby ulovenej zveri a patrí strelcovi. Strelcec si pripevní zálomok na pravú stranu klobúka a nosí ho do polnoci. V prípade, že strelca sprevádzal poľovnícky sprievodca, strelecký zálomok odovzdáva on. Pri odovzdávaní streleckého zálomku stojí strelcec pri chrbte ulovenej zveri, ležiacej na pravom boku s posledným hryzom v papuli, pušku má na ľavom pleci. Oproti stojí sprievodca, obidvaja majú obnažené hlavy. Sprievodca má už zálomok namočený vo farbe, položený na klobúku lícnou stranou smerom hore tak, že zálomok odlomeným koncom smeruje k strelcovi. Zálomok podáva ľavou rukou so slovami „Lovu zdar.“ Strelcec vezme zálomok, poďakuje pozdravom zdar a podá sprievodcovi pravú ruku a upevní zálomok na pravú stranu klobúka. Ak postrelenú zver dohľadal pes, strelcec ulomí časť zálomku a dá vodičovi psa, ktorý ho zasunie psovi za obojok. Pri spoločnej poľovačke zálomky dáva hospodár alebo vedúci poľovačky.

Posledná pocta ulovenej zveri

Táto tradícia pôsobí veľmi emotívne na city poľovníka. Poslednú úctu ulovenej zveri vzdávame pri ulovení všetkej veľkej zveri, srstnatej aj pernatej, mäsožravej aj bylinožravej, bez ohľadu na pohlavie a vek. Po ulovení a presvedčení sa, že zver zhasla, úspešný strelcec nezabúda niekoľko minút pri nej posedieť alebo postáť s obnaženou hlavou a v duchu si ešte raz premietne celý priebeh lovu. Úctu ulovenej zveri prejavíme posledným hryzom (poľovnícke zálomky). Položíme zver na pravú stranu a zálomok dáme aj na telo zveri. Ak je ulovená zver samčieho pohlavia, tak zálomok smeruje zlomeným koncom k hlave, u samičieho pohlavia naopak (**zvýraznenie trofeje a materstva**). Pri vyvrhovaní zaobchádzame so zverou s úctou.

Poľovnícke zvyky a obyčaje pri spoločnej poľovačke na diviačiu zver

Tento zvyk, obyčaj má svoje nezastupiteľné miesto v poľovníckych tradíciách a jeho dodržiavanie je znakom vyspelosti organizátora spoločnej poľovačky. Spoločnej poľovačky sa zúčastní len ten, kto je pozvaný. Je nedôstojné, neetické prísť s ďalším nepozvaným strelcom. Na miesto stretnutia spoločnej poľovačky sa dostavíme včas v primeranom poľovníckom oblečení a s príslušnými dokladmi – poľovný lístok, zbrojný preukaz a pozvánka. Je vhodné po príchode sa zvítať s ostatnými účastníkmi, prípadne sa predstaviť. Pred začatím poľovačky skontroluje vedúci poľovačky, alebo iné poverené osoby každému účastníkovi doklady. Spoločná poľovačka začína

slávnostným nástupom, lesníciari zatrúbia signál „Pozor“, čo je upozornením pre všetkých účastníkov poľovačky na zoradenie. Strelci sa zoradia do radu prípadne do viacerých radov, strelci nastupujú na ceremoniál slávnostného zahájenia a ukončenia poľovačky zásadne so zbraňami, spĺňajúc zásady bezpečného zaobchádzania so zbraňami, oproti nim vo vzdialenosti 6-10 m (podľa podmienok) sa postavia vodiči psov, honci podobne ako strelci. Po ľavej strane strelcov sa postaví predseda PZ, poľovnícky hospodár, vedúci poľovačky, oproti nim stoja lesníciari. Po zoradení lesníciari trúbia signál „Uvítanie“ – účastníci stoja nepohnute a s obnaženými hlavami. Po doznení signálu nasleduje privítanie a organizačné pokyny vedúceho poľovačky, predstavenie vedúcich strelcov, vedúcich honcov a vylosovanie streleckých stanovišť. Potom lesníciari trúbia signál „Slávnostné lesnice“ – záver zahájenia poľovačky. Po ňom sa účastníci rozchádzajú podľa organizačných pokynov. Vedúci strelcov potom privádza strelcov na vylosované stanovištia, oboznámi odkiaľ má očakávať zver a honcov. Potom zažela **lovu zdar** nadvihnutím klobúka, strelec poďakuje **zdar** a nadvihne klobúk, hneď nadviaže vizuálny kontakt so susednými strelcami. Strelec v žiadnom prípade neopúšťa svoje stanovište a nestrieľa zver, ktorá je bližšie k susedným strelcom. Spoločná poľovačka sa končí slávnostným výradom všetkej ulovenej zveri. Výradisko je priestor olemovaný čečinou, v každom rohu sa zapáli vatra. Na výradisku pri poľovačke na diviačiu zver sa ulovená zver ukladá na pravý bok v poradí diviak, líška. Poľovnícka zvykosť káže, že zver položená na výrade sa nesmie prekračovať. Na výrade sú účastníci poľovačky nastúpení takto: na čele výradiska, tam kde zver smeruje chrbtom, stojí vedúci poľovačky, predseda PZ, poľovnícky hospodár, oproti nim stoja lesníciari, po ľavej strane lesničiarov stoja strelci, oproti strelcom vodiči psov, honci a poľovnícky personál. Po zaznení signálu „Výrad“, ktorý si účastníci poľovačky vypočujú s obnaženými hlavami, má krátky príhovor predseda PZ, poďakuje za účasť a disciplínu a pozve na posledný pohon. Potom dá slovo poľovníckemu hospodárovi, ktorý oboznámi prítomných s počtom a druhom ulovenej zveri, zblahoželá úspešným strelcom a odovzdá im zálomok. Celkovo zhodnotí priebeh poľovačky a oznámi ako sa so zverou naloží. Po celkovom ukončení poľovnícky hospodár pozdraví „Lovu zdar“ a účastníci odpovedajú „Zdar“. Ak je medzi úspešnými strelcami poľovník, ktorý ulovil svojho prvého diviaka, tak ho pasuje na lovca diviakov. Ak na zver strelalo viac poľovníkov, platí zvyk „**Prvá guľa, posledný brok**“. Posledný pohon je spoločenské posedenie účastníkov poľovačky v poľovnícky vyzdobenej miestnosti, kde si pri primeranom občerstvení účastníci spoločnej poľovačky rozoberú opäť priebeh poľovačky, porozprávajú si príhody z iných poľovačiek.

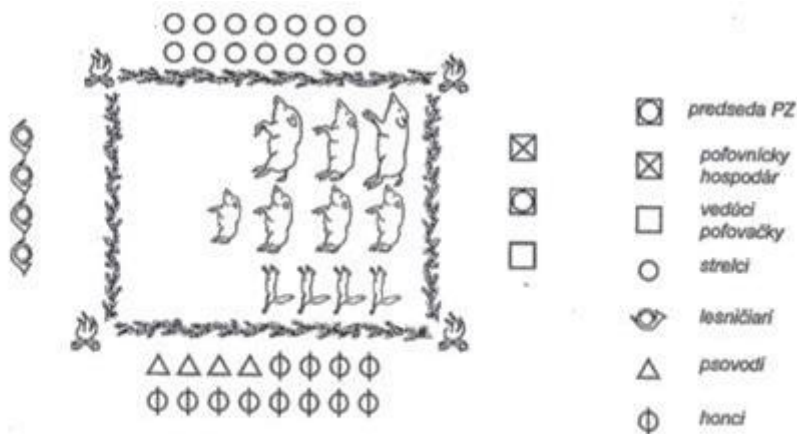

Schéma nástupu slávnostného ukončenia spoločnej poľovačky na diviačiu zver

Pasovanie na lovca

Pasovanie na lovca určitého druhu zveri sa vykonáva vtedy, keď poľovník uloví prvý kus daného druhu zveri. Úspešný strelec pokľakne na pravé koleno, pušku drží v pravej ruke opretú pätkou o zem, ľavú ruku položí na trofej, alebo hlavu ulovenej zveri. Pasujúci sa zľahka dotkne čepelou tesáka, alebo poľovníckou dýkou jeho ľavého ramena a povie: „Týmto úderom ťa v mene svätého Huberta, nášho patróna pasujem na lovca (jeleňov, srcov, a pod.), pamätaj, že zver musíš najprv chovať, chrániť a len potom sa jej poľovníckym spôsobom zmocniť. Druhým úderom ti blahoželám k uloveniu tvojho prvého (jeleňa, diviaka a pod.). Tretím úderom ti pripomínam, aby si vždy a za každých okolností zostal čestným poľovníkom, statočným členom našej poľovníckej rodiny a oddaným ochrancom našej krásnej prírody. Prajem ti Lovu zdar“.

Prevzaté z voľne dostupného [zdroja](#).